

Веома ме радује отварање дебате о Србији и њеном процесу европске интеграције, како најчешће зовемо приближавање чланству у Европској унији. Оно што ову расправу разликује од претходних лицитација с годинама јесте то што сада први пут постајемо свесни да тај пут ка чланству зависи од нас и нашег учинка, али и објективних, технократских и веома сложених и дуготрајних процедура које постоје и у ЕУ, као и на крају (а заправо на почетку) од консензуса свих држава чланица.

Зато је објективна процена да, имајући у виду све то, најоптимистичнија година нашег чланства представља 2018, а према мишљењу неких, чијем ставу сам ја ближа, и 2020. година. И то не зато што смо ми - Србија, већ зато што једноставно није могуће брже.

Статус државе кандидата за чланство у ЕУ јесте велики напредак за државу, али је то вероватно најтежи статус у смислу посла који тада треба да буде урађен. Сем преговора у 35 области који значе да држава познаје своје националне интересе и одреди рокове када ће бити у стању (законодавно, финансијски, институционално) да примени свако од правила ЕУ, паралелно тече и примена ССП у смислу обавеза које су на основу њега преузете. Напредак у томе се оцењује и када преговарате о чланству, али је то оцењивање на много вишем нивоу, Европска комисија је много строжа него данас. Тада више није довољно да имате одговарајући закон (усклађен са ЕУ стандардима), већ и да имате његову одговарајућу примену (најчешће захтева постојање регулаторних, независних тела, али и имплементацију на локалном нивоу), што је услов за отварање преговора у свакој од области комунитарног права.

За затварање преговора о чланству потребно је да се усклађени закони заиста и спроводе, односно да права која физичка и правна лица стичу на основу њих морају бити заштићена пред националним судом. То онда, дакле, није само питање брзине рада Скупштине Србије на усвајању закона, већ и њене надзорне улоге над спровођењем тих закона, јер се регулаторна тела оснивају као независна од извршне власти, изабрана од парламента. Такође, такав брзи темпо усклађивања морају да прате и административне структуре на свим нивоима (централни, регионални, локални), али и правосуђе способно да на одговарајући начин обави сав посао. Ова два система не можете преко ноћи научити новим начинима деловања, те је зато потребно да они, као и образовни систем, буду реформисани и у стању да прате целокупан процес европске интеграције.

И на крају, а заправо најтеже, јесте да читав овај сложени процес мора да прати и промена свести грађана, дакле свих нас, да заиста желимо да се мењамо и прихватимо

све ове новине. Не због чланства у ЕУ, већ због нас самих. Јер, циљ није само чланство ради чланства, већ реформе које од Србије чине модерну, демократску, европску државу 21. века.

(Данас)